

BESTUURSVERSLAG MUSEUM HET SCHIP 2022

Inhoud

1.1	Voorwoord.....	2
1.2	Inleiding	4
1.3	Missie en visie	4
1.4	Tentoonstellingen	5
1.5	Educatie, activiteiten en excursies.....	7
1.6	Collectie	8
1.7	Bezoekers 2022.....	9
1.8	Marketing en pr	10
1.9	Ontwikkeling van de organisatie	11
1.10	(Inter)nationale samenwerkingen.....	12
1.11	Financiën.....	12
1.12	Belangrijke gebeurtenissen.....	14
1.13	Blik op de toekomst	15
	Bijlage 1 Kernegegevens	16
	Bijlage 2 Marketing, communicatie & PR.....	18
	Bijlage 3 Activiteiten en excursies.....	23

Hoofdstuk 2

2. Jaarrekening

2.1 Activa

2.2 Passiva

2.3 Baten

2.4 Lasten

Hoofdstuk 3

De accountantsverklaring

Rapport bevindingen

1.1 Voorwoord

Het jaar 2022 stond in het teken van het herstel na de Covid 19 pandemie. In januari hield het museum nog noodgedwongen de deuren gesloten, maar in de maanden daarna was dat gelukkig niet meer nodig. Dat betekende niet dat alles weer normaal was. Geleidelijk wisten de bezoekers in heel Nederland de musea weer te vinden. Het aantal bezoekers van Museum het Schip was in 2022 nog niet op het oude niveau van voor de pandemie, maar wel hoger dan begroot en hoger dan in de jaren 2020 en 2021. We verwachten in 2023 weer redelijk op het oude niveau te komen.

Het zijn moeilijke jaren geweest voor de musea. Des te opmerkelijker is het dat het werk 'gewoon' door is gegaan. Met veel enthousiasme hebben de directie en de medewerkers van Museum het Schip gewerkt aan nieuwe tentoonstellingen. Het programma, dat we hadden vastgelegd in het beleidsplan voor de periode 2021-2024, wordt volledig uitgevoerd. In 2022 liep voor een belangrijk deel van het jaar de tentoonstelling over de Nederlandse grafica Fré Cohen en op het eind van het jaar werd de nieuwe tentoonstelling over de relatie van de Amsterdamse School met Indonesië geopend. Beide tentoonstellingen kregen mooie kritieken. Ze zijn van groot belang voor het museum om nieuwe groepen belangstellenden aan te spreken en aan zich te binden.

De terugval in het aantal bezoekers gedurende drie achtereenvolgende jaren heeft natuurlijk ook financiële consequenties voor het museum gehad. Gelukkig is een belangrijk deel van het verlies gecompenseerd door bijdragen van de overheid. Het museum heeft bovendien in 2022 een legaat ontvangen, waardoor de financiële continuïteit van Het Schip niet in het geding is.

Dat is een belangrijke voorwaarde om te werken aan de toekomst van het museum. De beide directeur-bestuurders hebben in de afgelopen jaren de pensioengerechtigde leeftijd bereikt, Josee Roël in 2020 en Alice Roegholt in 2021. Er is uitgebreid gesproken over de opvolging. Vooral Alice Roegholt heeft als initiatiefneemster en mede-oprichter van het museum een belangrijke stempel op het museum gedrukt. Het is de nadrukkelijke wens van de Raad van Toezicht dat niet alleen de financiële continuïteit van het museum niet in gevaar komt, maar evenmin de artistieke continuïteit. De raad is, geadviseerd door Alice en Ton Heydra (de andere mede-oprichter), op zoek gegaan naar een nieuwe directeur-bestuurder en heeft per 1 januari 2023 Ellen Wilbrink benoemd. Josee neemt per 1 februari 2023 afscheid en Alice per 1 juli. Maar zij zal actief blijven voor het museum.

De Raad spreekt haar grote waardering uit voor directie, medewerkers en alle vrijwilligers om, ondanks de moeilijke tijden, onverminderd enthousiast te werken voor het museum en nieuwe initiatieven te ondernemen om het erfgoed van de Amsterdamse School voor een breed publiek onder de aandacht te brengen.

Gerard Anderiesen,
voorzitter Raad van Toezicht

Overzicht activiteiten Raad van Toezicht 2022

Vergaderingen

Vergaderingen: 23-2-2022, 18-5-2022, 8-6-2022, 8-9-2022, 23-11-2022

Besluitenlijst

12-01-2022	Extra bijeenkomst: gesprek RvT – directie over opvolging directie en RvT leden
17-01-2022	Bijeenkomst audit commissie; voorbespreking Jaarrekening
11-05-2022	Bijeenkomst audit commissie met accountant
18-05-2022	Afspraken opvolging huidige directie en opstellen profiel nieuwe directeur
29-05-2022	Vaststelling jaarrekening en jaarverslag 2021
08-06-2022	Vaststelling profiel nieuwe directeur
08-09-2022	Akkoord op investeringen in alarmsysteem en lichtarmaturen
23-11-2022	Uitnodigen adviseur Galjema m.b.t. advies klimaatbeheersing; vervanging warmtepompen
20-12-2022	Besluit extra RvT bijeenkomst omtrent de continuïteit van de lopende projecten

1.2 Inleiding

Een terugblik op 2022 vertelt ons dat de coronapandemie langzaam wegebde. Waren we in januari 2022 nog grotendeels in lockdown, de rest van het jaar kwamen lockdowns niet meer voor. Dat was een enorme opluchting en de blijdschap was groot. Het museum wil tenslotte vooraleerst een instituut zijn dat bezoekers welkom kan heten. Wel merken we dat het “normale” aantal bezoekers nog niet wordt gehaald. Ten opzichte van de bijgestelde corona begrotingen 2021-2024, liggen we echter vóór op de voorspelde koers. Dat is goed nieuws. Het bezoekersaantal (inclusief bezoeken aan excursies en activiteiten) lag op 35.600 ten opzichte van een begroot aantal van 27.170. Een mooi resultaat gezien de naweeën van de pandemie, die tot op de dag van vandaag nog doorspelen.

Ook hebben we de afgelopen twee jaren geleerd dat het vertrouwen in de toekomst van het museum opgeteld bij de gunfactor van vele fondsen en particulieren heel groot is. Door een royale erfenis én de fondsen en partners die ons hielpen door de moeilijke tijd heen te komen heeft het museum de continuïteit kunnen waarborgen. Ook de financiële tegenslagen, veroorzaakt door de energiecrises en de oplopende inflatie die in 2022 ongekend hoog opliep, konden hierdoor worden opgevangen. De intrinsieke motivatie van medewerkers en vrijwilligers en de blijvende erkenning van de omgeving stimuleert om onvervaard door te gaan met een positieve focus op de toekomst.

In 2022 realiseerden we vier tijdelijke tentoonstellingen (een grote en drie kleinere), een reizende tentoonstelling in samenwerking met een buitenlandse partner en een expositie met een samenwerkingspartner in de buurt. De eigen publicaties, uitgegeven in 2021, werden in 2022 goed verkocht.

1.3 Missie en visie

De missie van het museum werd in 2019 in aanloop naar de kunstenplan periode 2021-2024 opnieuw in- en extern besproken en als volgt geformuleerd:

De missie van Museum Het Schip is de Amsterdamse School als belangrijke stroming op het gebied van kunst, architectuur en volkshuisvesting voor een breed publiek toegankelijk te maken en daarmee zoveel mogelijk bezoekers te verrijken en te inspireren.

Het museum brengt dit lokaal, regionaal, nationaal en internationaal breed onder de aandacht. Het brengt de bezoekers kennis en inzicht over de kunststroming en architectuur, de geschiedenis van de volkshuisvesting, een brede en diverse collectie kunst binnen en buiten op straat en een (inter)actieve beleving dwars door Amsterdam, in Nederland en maakt connecties met het buitenland.

Het museum doet dit door een bezoek aan de beide musea altijd te combineren met een bezichtiging van het woningcomplex Het Schip of de Amsterdamse School omgeving bij De Dageraad onder leiding van een deskundige gids. De drie aspecten van de Amsterdamse School: architectuur, ambachtelijke kunst en volkshuisvesting, worden tijdens de rondleidingen belicht.

In Museum Het Schip werken jonge werkstudenten als gids, horecamedewerker en baliemedewerker. De sfeer die zij creëren is heel eigen en essentieel voor het museum. Zij leren en werken in wisselende roosters, geven rondleidingen, bedienen in de lunchroom, draaien de kassa, geven workshops en lezingen en maken schoon. Uit deze groep komen ook de junior curatoren en -projectleiders voort die exposities helpen vormgeven of doorgroeien op andere wijzen.

De vrijwilligers zijn zeer betrokken medewerkers met een grote kennis en interesse in de Amsterdamse School. Zij zijn publieksmedewerker en gids en sommigen zijn expert op bepaalde terreinen (collectie, archivering, marketing, financiën, facilitair).

1.4 Tentoonstellingen

De vaste tentoonstellingen

De vaste exposities in Museum Het Schip en Museum De Dageraad vertellen het verhaal van de Amsterdamse School, het ontstaan van de volkshuisvesting en de opkomst van woningcorporaties. Het belicht de vele inspiratiebronnen van de Amsterdamse School, van Aziatische tempels tot Noord-Hollandse architectuur. Ook de interieurkunst van de Amsterdamse School, waaronder ameublementen van de architecten Piet Kramer en Michel de Klerk, wordt getoond. In Museum De Dageraad staat de uitbreiding van Amsterdam in de jaren '20 van de vorige eeuw met het Plan Zuid van Berlage en de Amsterdamse School in Plan Zuid centraal. De tentoonstelling wordt geïllustreerd door rondleidingen in de buurt.

Tijdelijke tentoonstellingen

De grote tijdelijke exposities brengen verdieping en verbreding en plaatsen de Amsterdamse School in een internationale context. Zij worden gemaakt en voorbereid door het vaste team van het museum in samenwerking met jonge curatoren die daardoor de kans krijgen het vak te leren.

De kleinere opstellingen worden gemaakt in samenwerking met vrijwilligers, werkstudenten en burens en genereren veel dynamiek en enthousiasme. De reizende exposities, symposia, lezingen en eigen publicaties zorgen voor de ontwikkeling en verspreiding van de kennis van de Amsterdamse School nationaal en internationaal. [Platform Wendingen](#) en [World Garden Cities](#) zijn groeiende online kennisplatforms van de Amsterdamse School, die nationaal en internationaal worden ingezet. Museum Het Schip heeft een eigen ambachtenlokaal, waar een link wordt gelegd met de exposities en ambachtelijke kunst – die hier ook wordt gepraktiseerd – van de Amsterdamse School. Uit doorlopend publieksonderzoek is gebleken dat de tijdelijke exposities nieuw en herhaalbezoek genereren.

De grote tijdelijke tentoonstellingen vinden plaats op de bovenste verdieping van Museum Het Schip aan de Oostzaanstraat. In de lunchroom organiseren we de opstellingen in samenwerking met hedendaagse kunstenaars. Museum De Dageraad fungeert als laboratorium voor exposities die door buurtbewoners, vrijwilligers en studenten worden opgezet. De exposities in de etalages van het Museum Het Schip ontstonden in coronatijd en waren gericht op samenwerkingsprojecten met de buurt en met het onderwijs, omdat ze ook buiten openingstijden te zien waren vanaf de Oostzaanstraat. De reizende exposities in binnen- en buitenland zijn een verlengstuk van de vaste en tijdelijke exposities in het museum en worden ontwikkeld met onze internationale partners.

De exposities sluiten altijd aan bij een of meer van de drie programmalijnen van de Amsterdamse School: kunst, architectuur en volkshuisvesting.

Tijdelijke tentoonstellingen in Het Schip 2022

De tijdelijke tentoonstellingen zorgen voor verdieping en verbreding van De Amsterdamse School en plaatsen die telkens in een nieuwe en verrassende context. Een uitgebreide themaprogrammering maakt onderdeel uit van elke expositie. Alle nieuwe tentoonstellingen en activiteiten blijven na ontwikkeling onderdeel van de vaste programmering. In de vaste opstelling van Museum het Schip wordt daartoe ook ruimte ingericht.

Fré Cohen: vorm en idealen van de Amsterdamse School

Van 2 november 2021 tot en met 30 oktober 2022 presenteerde Museum Het Schip een tentoonstelling over de Nederlandse kunstenares en grafica Fré Cohen (1903-1943). Deze expositie hebben we een extra lange looptijd gegeven (12 maanden) zodat er – ondanks de corona perikelen – zoveel mogelijk bezoekers naar toe konden komen. De expositie besteedde aandacht aan de (destijds) enige vrouw die haar brood verdiende met grafisch ontwerp. Pers en bezoekers waren zeer lovend over de tentoonstelling en de expositie werd in de coronaperiode vooral door veel lokale bezoekers gezien.

Indonesië en de Amsterdamse School

Op 1 december 2022 startte Indonesië en de Amsterdamse School. Deze expositie biedt een enorme verdieping op ons eigen domein: De Amsterdamse School. De expositie verhaalt over de relatie van de Amsterdamse School met Indonesië, het toenmalige Nederlands-Indië. Met film- en fotomateriaal, tekeningen, prenten en toegepaste kunst laat de tentoonstelling zien hoe de Nederlandse architectuurbeweging werd beïnvloed door de vormen, kleuren en materialen uit de voormalige kolonie. Vele bruikleengevers uit zowel de museale als de private (verzamelaars) sector waren bereid om collectiestukken uit te lenen. De expositie werd voorbereid en samengesteld met Nederlandse, Indische en Indonesische partners, waaronder drie junior curatoren, één uit Nederland en twee uit Indonesië. Samen met alle betrokken partners is een webinarprogramma opgezet in samenwerking met Indonesische Universiteiten en maatschappelijke instellingen. Voor deze tentoonstelling wordt extra aandacht besteed aan het aantrekken van Indisch en Indonesisch publiek.

Exposities in de lunchroom in 2022

De letterkast

Kunstenaar Edith Brouwer is groot bewonderaar van het werk van Fré Cohen en schreef de roman "De Letterkast", gewijd aan het leven van Fré Cohen. Rondom het boek maakte Edith een serie linoleumdrukken verwerkt in oude letterkasten afkomstig uit drukkerijen. Edith werkte tevens met het museum en externe partijen samen in activiteiten rondom de tentoonstelling: de theatervoorstelling i.s.m. het Hyperion College en enkele door haar geïnitieerde educatieve activiteiten i.s.m. de Kunstacademie Den Bosch.

Beeldtentoonstelling Fabio Pravisani

Vanaf 22 oktober 2021 toont Museum Het Schip het werk van beeldhouwer Fabio Pravisani. Hij raakte gefascineerd door het monumentale karakter en de strakke vormtaal van de Amsterdamse School. De invloed is terug te vinden in zijn beelden die zeer geliefd zijn bij de bezoekers. Behalve in de lunchroom zijn de beelden ook opgesteld in het auditorium, de gang en de museumwinkel.

Exposities in het Postkantoor 2022

Tijdens de coronaperiode, al vanaf 8 september 2020, zette het museum hét pronkstuk uit de collectie, het postkantoor van Michel de Klerk, in de schijnwerpers. Het is een belangrijk historisch monument en het enige postkantoor uit de jaren '20 in Nederland dat nog in originele staat te bekijken is. Het laat zien hoeveel aandacht de Nederlandse PTT en Rijks Post Spaarbank hadden voor vernieuwende vormgeving. Na het vertrek van de posterijen werd op deze locatie in 2001 Museum Het Schip opgericht in het kader van 100 jaar volkshuisvesting.

Jouw buurt

In het najaar van 2021 organiseerde Museum Het Schip in samenwerking met [Buurthulp West](#) en [Hebron](#) een reeks ambachtenworkshops. De bedoeling is langdurige verbindingen aan te gaan met maatschappelijke organisaties en samen met hen bezoekers te bereiken die normaal gesproken niet uit zichzelf het museum zullen vinden. De samenwerking en activiteiten zijn geëvalueerd en scoorden hoog in waardering. Het kleurrijke resultaat was tot en met 10 februari 2022 te zien in de ramen van het postkantoor aan het Spaarndammerplantsoen. Deze samenwerking is onderdeel van het door het museum en samenwerkingspartners opgezette programma in het kader van diversiteit en inclusie.

Bijzondere bijzettafels

Tweedejaarsstudenten van de opleiding Creatief Vakman aan het Hout- en Meubileringscollege (HMC) etaleerden van 17 november 2022 tot en met 23 februari 2023 door hen ontworpen én gemaakte meubels in Amsterdamse School-stijl. De tentoonstelling is onderdeel van een lange termijn samenwerking tussen het mbo-opleiding HMC en het museum.

Exposities aan de buitengevel van Museum Het Schip 2022

Amsterdamse Ambachten

In 2020 werd de eerste kindertentoonstelling door Museum Het Schip gepresenteerd en dit initiatief werd voortgezet in samenwerking met DOCK. De kindertentoonstelling over Amsterdamse Ambachten in 2021 / 2022 werd i.v.m. de sluiting in december '21 en januari '22 aan de buitengevel gepresenteerd en was tot en met 16 januari 2022 te zien. De negen jonge kunstenaars van 9 t/m 12 jaar, afkomstig van de drie basisscholen De Bron, de Catamaran en de Westerparkschool, hebben tien weken lang gewerkt aan diverse ambachten. Zij maakten werken in mozaïek, keramiek, lino-snede, boekbinden en batik. Om het ambacht goed te leren, hebben zij alle onderdelen van het proces doorgemaakt: het ontwerp, de uitvoering en de afwerking.

Exposities in Museum De Dageraad 2022

Een monument voor de burgemeester

Vanaf 16 april 2021 t/m 30 juni 2022 organiseerde Museum De Dageraad een expositie en activiteitenprogramma rondom de honderdste sterfdag van de Amsterdamse burgemeester J.W.C. Tellegen (1859-1921), een bevlogen en sociaal leidsman die een belangrijke rol had in het realiseren van vele nieuwe woningen voor arbeiders volgens de eisen van de Woningwet uit 1901. Ook deze expositie werd een half jaar verlengd in verband met de maatregelen ten gevolge van corona. De expositie werd geïnitieerd door een buurtbewoner en uitgewerkt in samenwerking met burens en vrijwilligers met een achtergrond in kunstgeschiedenis en stedenbouwkunde.

De bewogen geschiedenis van uitgeverij De Telg

Van 15 december 2022 tot en met 31 juli 2023 is in Museum De Dageraad een tentoonstelling te zien over de illegale uitgeverij 'De Telg', die vroeger in een van de winkelruimtes van De Dageraad was gevestigd. Deze uitgeverij speelde een belangrijke rol in het verzet. Hierbij waren met name Joodse bewoners betrokken, waaronder oud-wethouder Wim Polak en kunstenaar Leo Schatz. De tentoonstelling besteedt aandacht aan de verzetsactiviteiten, zoals de verspreiding van illegale en clandestiene publicaties, waaronder het dagblad Het Parool. De collectie bestaat o.a. uit publicaties van uitgeverij De Telg en bruiklenen uit het Verzetsmuseum.

Reizende exposities buiten de museumlocaties 2022

Op 17 september 2022 opende in het Bürgerhaus in het Duitse Dahlewitz vlakbij Berlijn de tentoonstelling Bruno Taut: An der Phantasie vorbei. De samenwerking was een uitvloeisel van de tentoonstelling Bruno Taut: De fantasie voorbij, die in 2020 in Museum Het Schip te zien was, maar werd als gevolg van de corona en omstandigheden pas in 2022 gerealiseerd. De expositie werd gerealiseerd in samenwerking met het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

1.5 Educatie, activiteiten en excursies

Schoolprogrammering

Met veel plezier zagen we de scholen weer terugkomen in 2022. Ongeveer 10% van onze bezoekers kwam in 2022 uit het onderwijs (primair onderwijs, vmbo, mbo, havo/vwo). Op de eerste plaats kwamen de havo/vwo leerlingen met 47%. Op de tweede plaats, met 37%, stond het primaire onderwijs en de BSO's. De groepen vmbo en mbo, respectievelijk 4% en 11%, waren minder goed vertegenwoordigd en een grote wens van het museum is de verbinding te leggen met dat type

onderwijs. Vanaf eind 2021 hebben we via onze contacten bij MOCCA aansluiting gezocht met docentgroepen in het mbo-onderwijs. Dat is ruimschoots gelukt en sinds die tijd hebben we een aantal keren voor en met docenten uit het mbo-onderwijs contact gehad. We verwachten dat dit zal leiden tot meer bezoeken van mbo-leerlingen in 2023. De samenwerkingsprojecten met de mbo-opleiding Het Hout- en Meubileringscollege zijn geïntensiveerd en zeer geslaagd getuige de presentaties van de studenten in het museum in 2022.

Activiteiten en Excursies / themaprogrammering

De themaprogrammering (activiteiten en excursies) vormt een groot onderdeel van de educatieve programmering.

Zowel de themaprogrammering voor de museumbezoekers als de educatieve programmering voor scholen wordt vanuit het perspectief van duurzaamheid ontwikkeld en samengesteld en blijft na ontwikkeling een onderdeel van de vaste programmering. De diversiteit in activiteiten is groot en doorgaans goed bezocht.

De activiteiten zelf richten zich op een zo breed mogelijk publiek. Het benaderde publiek is leidend voor de vorm van de activiteiten en de excursies. Zo zijn er voor museumbezoekers lezingen, themarondleidingen, symposia, films en ambachtelijke workshops en is er voor scholen een ruim aanbod dat past bij de kerndoelen van het soort onderwijs waar de programmering zich op richt.

De laatste jaren is toenemend aandacht besteed aan programmering voor specifieke inclusieve doelgroepen als blinden en slechtzienden, doven en slechthorenden, mensen met een fysieke beperking, mensen met een psychische handicap en mensen met een psychische beperking. Gezien de beperkte omvang van de vaste medewerkers (0,8 fte educatie), groeit deze programmering trager dan gewenst. Er worden daarom extra fondsen aangeschreven om de ambities die we hebben op dit terrein ook allemaal waar te kunnen maken.

Onze eigen beleving met de inclusieve doelgroepen is zeer positief, mede doordat de mensen die wij binnenkrijgen heel enthousiast en open zijn. Het is een beloning op zich om met hen te werken. De evaluaties bij de doelgroepen blinden en slechtzienden, mensen met dementie en mensen met een beperking zijn lovend en stimuleren ons de programmering verder uit te rollen. Mond op mond reclame en aankondigingen op de site zorgen ervoor dat onze programmering bekendheid verwerft en dat groepen ons benaderen voor de inclusieve programmeringsonderdelen.

In de coronaperiode hebben we veel geleerd over de bereikbaarheid van doelgroepen op afstand. Ook al willen we graag dat de bezoekers onze locaties en excursies bezoeken, de digitale programmering in de vorm van webinars is inmiddels geïntegreerd in de programmering. Een goed voorbeeld daarvan is de succesvolle webinarserie die wij in samenwerking met onze Indonesische partners hebben gerealiseerd en die in 2023 wordt uitgevoerd.

1.6 Collectie

Collectiebeleid

Het uitgangspunt van het collectiebeleid is om van alle vormen van de artistieke expressie van de Amsterdamse School voorbeelden te hebben voor de bezoeker zodat deze zich een beeld kan vormen van de volle artistieke breedte. Dit is van belang omdat er geen canoniek beeld bestaat van wat die volle artistieke breedte inhoudt. Naarmate het museum professionaliseert is er een toenemende wens collectie van hoogwaardige kwaliteit aan te schaffen. In de komende jaren wordt het collectiebeleid opnieuw beschreven en een aanpassing van de versie van het collectiebeleidsplan gerealiseerd.

Collectie registratie en risicoanalyse

Vanaf half 2021 konden we door een bijdrage van het Mondriaanfonds de professionalisering van de collectieregistratie weer volop in gang zetten. De groep vrijwilligers die daarbij helpt is onontbeerlijk

voor de voortgang. Het uitgangspunt is de collectie online te kunnen gaan tonen. De collectie-beheerdatabase sanering gaat verder door de objectcategorieën in lijn te brengen met de Getty Museum Art en Architectural Thesaurus, vertaald door de Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis. De professionalisering van bruikleenprocedures richt zich met name op het opstellen van conditierapporten en bruikleenovereenkomsten. Met het in kaart brengen van de risicoanalyse werken we samen met het Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en het museumregister.

Conservering en restauratie

In het afgelopen jaar werden twee grote hanglampen gerestaureerd en geplaatst; één in het trappenhuis (verkregen uit de erfenis) en één – ontwerp Eisenloeffel – in de lunchroom. Samen met een gespecialiseerde vrijwilliger werd in het postkantoor een ijzeroven geconserveerd. In de vaste tentoonstelling werd een tafellamp schoongemaakt en van nieuwe bedrading voorzien.

Collectie onderzoek

In 2022 werd onderzoek gedaan naar een schilderij van Michel de Klerk en een restauratie uitgevoerd. Tevens werd in voorbereiding op de tentoonstelling Indonesië en de Amsterdamse School onderzoek gedaan naar hoe kunstenaars, vormgevers en architecten van de Amsterdamse School door de koloniale band met Indonesië zijn gevormd en welke invloed dat had op de architectuur en vormgeving van de Amsterdamse School.

Verwerving collectie

In het afgelopen jaar werd de collectie verrijkt met een aantal bijzondere uit schenkingen verkregen objecten. Bijna alle schenkers wensen anoniem te blijven.

- Johan Raedecker, 13 tekeningen; anoniem
- Fré Cohen, tekening van een Boerderij; schenker Maaïke van der Lende
- Fré Cohen, certificaat, oorkonde met achtergrondinformatie; anoniem
- Fré Cohen, getuigschrift; anoniem
- Architect W.C. Mulder, glasplaatnegatieven met foto's van de Amsterdamse School Architectuur uit de jaren '20; anoniem
- Michel de Klerk, schilderij "Zicht op tuinen achter de Jacob Marisstraat 26 te Amsterdam"; vooruitlopend op de tentoonstelling Michel de Klerk in 2023, gerestaureerd in 2022 door Arielle Veerman.

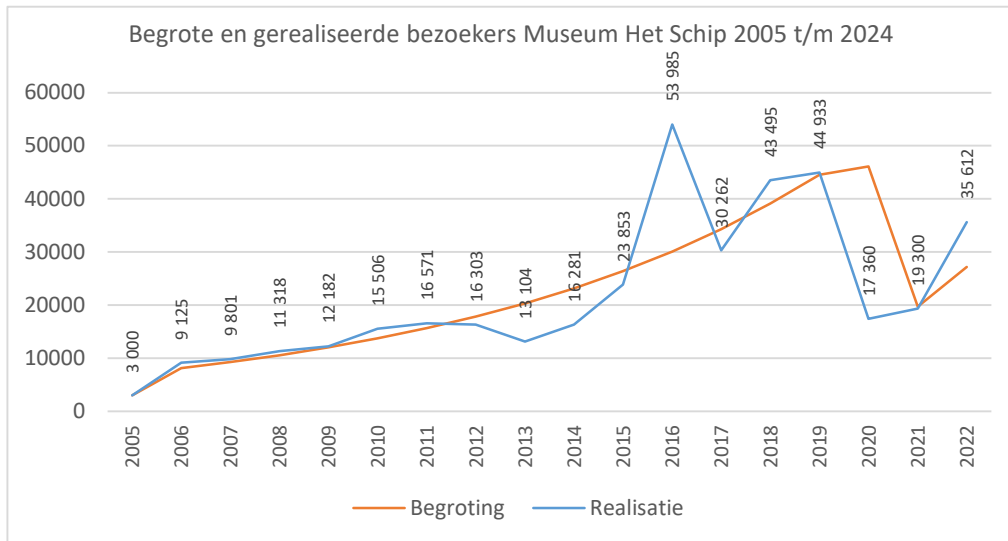
Bruiklenen collectie

De bruiklenen van de tentoonstelling Fré Cohen vonden deels een tijdelijk onderkomen in de Sjoel van Elburg bij de tentoonstelling Fré Cohen die Museum Het Schip in samenwerking met deze organisatie maakte. Een deel ging terug naar de bruikleengevers.

Voor de tentoonstelling Indonesië en de Amsterdamse School zijn vele bruiklenen ontvangen van musea en instituten, en van particuliere bruikleengevers en verzamelaars met een expertise op dit gebied, waaronder Frans Leidelmeijer.

1.7 Bezoekers 2022

De afgelopen 15 jaar steeg het bezoekersaantal gemiddeld 14% per jaar tot 44.933 in 2019. Dit werd ruw doorbroken in 2020 als gevolg van de coronapandemie. Omdat voorzien was dat er veel minder bezoekers zouden komen, heeft het museum het begrote aantal over de jaren 2021 t/m 2023 naar beneden bijgesteld. Het totaal aantal bezoeken in 2022 was begroot op 27.169 en kwam uit op 35.612. Goed nieuws dus voor het museum dat daarmee ruim 30% boven de begrote aantallen voor 2022 uitstijgt.

Herkomst bezoekers

In het pre-coronatijdperk maakten de buitenlandse bezoekers rond de 30% van het totaal aantal bezoekers uit. In de jaren 2020 en 2021 kwam 85% van de bezoekers uit Nederland. In 2022 zien we de reisbewegingen weer toenemen. Het percentage buitenlandse bezoekers is gestegen van 5% in 2021 naar 11% in 2022. Het percentage Nederlandse bezoekers zakte in 2022 van 85% naar 74%.

1.8 Marketing en pr

Met de komst van een vaste medewerker Marketing, Communicatie & PR in mei 2022 heeft Amsterdamse School Museum Het Schip in 2022 nieuwe stappen kunnen zetten op het gebied van onder meer het vergroten van de naamsbekendheid en het aantrekken van nieuwe doelgroepen. Dit jaar werd ingezet op het versterken van de merkidentiteit, het vergroten van het (digitale) bereik en het doelgericht inzetten van de kanalen van de Amsterdamse School Musea. Dankzij het uitrollen van bezoekersenquêtes kon zeer gericht worden geadverteerd richting (en gecommuniceerd met) de doelgroepen, zowel online als offline.

Om het effect hiervan te vergroten werd de social mediastrategie aangescherpt, aandacht besteed aan de nieuwsbrief, de huisstijl consistentier gehandhaafd en de website efficiënter ingericht. Al deze factoren hebben Amsterdamse School Museum Het Schip, Museum De Dageraad en Platform Wendingen een groei opgeleverd die zowel in digitale als fysieke bezoekers terug te zien is in cijfers en voorbeelden in de marketing bijlage.

Om deze groei mogelijk te maken werd samengewerkt met de vaste online partners Amrâth Hotel (Scheepvaarthuis), INTK, I Amsterdam, de Museumvereniging, de Gemeente Amsterdam en diverse buurtkanalen in Amsterdam West en Amsterdam Zuid. Voor publiciteit omtrent tijdelijke tentoonstellingen werd onze partner The Publicity Company opnieuw ingeschakeld wegens het succes op landelijk, regionaal en lokaal niveau in de voorgaande jaren.

Ook werd via het nieuwe kennis- en netwerkplatform World Garden Cities (worldgardencities.com) een brug geslagen naar architecten, stedenbouwkundigen, volkshuisvesters, overheidsinstanties, erfgoedverenigingen en andere voor het museum waardevolle experts. In 2023 en 2024 wordt het platform verder uitgebreid om de internationale relaties van Museum Het Schip te versterken en uit te bouwen en zowel de volkshuisvesting, de tuinstadgedachte en het museum wereldwijd op de kaart te zetten.

1.9 Ontwikkeling van de organisatie

Cultural governance

Vanaf 2017 ontwikkelde de organisatie zich gestaag om als professioneel museum haar plek in te kunnen nemen. Het begon in 2017 met de aanstelling van een zakelijk directeur naast de oprichter en algemeen directeur, in de jaren daarna gevolgd door de formering van een Raad van Toezicht bestaande uit vijf leden en een Raad van Bestuur bestaande uit de twee directeur-bestuurders: de algemeen en zakelijk directeur. Beide directeur-bestuurders hadden inmiddels de pensioengerechtigde leeftijd bereikt en eind 2022 werd de sollicitatieprocedure voor de opvolging voorbereid. Na een zorgvuldige sollicitatieprocedure is per 1 januari 2023 de nieuwe directeur-bestuurder aangesteld. De twee directeur-bestuurders dragen hun werk geleidelijk over, deels voordat en deels nadat zij hun verantwoordelijkheden hebben neergelegd.

De directeur-bestuurder wordt behalve door de oud-directeur-bestuurders geadviseerd door de Raad van Toezicht en de Adviesraad Museum Amsterdamse School (AMAS) bestaande uit de belangrijkste stakeholders: de Gemeente Amsterdam (Directie Wonen en Cultuur stadsdelen West en Zuid), de Amsterdamse Federatie voor Woningcorporaties, vertegenwoordigers uit de woningcorporaties en de museumwereld.

Personeelsformatie

In de afgelopen zes jaar werd geleidelijk aan een bedrijfsbureau gerealiseerd waarin collectie, educatie, marketing en PR, planning, financiën en facilitair vorm kregen. Er is nu een compact kernteam (per 31 december 2022: 11 medewerkers in dienst, in totaal 8,1 fte) dat ambitieus werkt aan verdere professionalisering. De wens is om in 2023 een bedrijfsleider aan te nemen voor de ondersteuning van de directeur-bestuurder en de vaste kern medewerkers.

De jonge werkstudenten leren en werken in wisselende roosters. Ze geven rondleidingen, maken schoon, bedienen in de lunchroom, draaien de kassa en geven workshops en lezingen. Uit deze groep komen ook de junior curatoren en – projectleiders voort die exposities helpen vormgeven of doorgroeien op andere wijzen.

De meer dan 50 vrijwilligers vervullen tal van waardevolle taken. Naast het fungeren als publieksmedewerker, worden zij ingezet bij de afdeling collectie, archivering, het opzetten van het kenniscentrum, voor marketing, communicatie & pr en facilitair. Museum De Dageraad wordt tijdens de openingsuren (do t/m zo van 13-17 uur) geheel gerund door de vrijwilligers, die een combifunctie van gastvrouw/heer en gids vervullen. De vrijwilligers zijn zeer betrokken en denken actief mee over de programmering en de educatieve activiteiten – bijvoorbeeld bij het intervisieprogramma voor de gidsen en educatief medewerkers – teneinde de kwaliteit van de rondleidingen hoog te houden. Daarmee zijn de vrijwilligers van grote waarde voor het museum.

Code Fair Practice

Het beleid van het museum is gericht op het investeren in de kwaliteit van de relatie(s) op duurzame wijze en op een inclusieve benadering van alle contacten waarmee het museum te maken krijgt. Daar hoort een faire betaling van makers, medewerkers, leveranciers en samenwerkende partijen bij. In 2022 was dit meer dan ooit een opgave. Immers, nog tijdens de coronaperiode die zorgde voor gaten in de opbrengsten, ontstond mede door de oorlog in Oekraïne een mondiale crisis en een flinke inflatie. Huisvestingslasten stegen ten gevolge van de hoge energieprijzen, wettelijke regelingen zorgden ervoor dat het wettelijk minimumloon en de lonen in de meeste sectoren werden verhoogd. Het is en blijft daarmee een uitdaging om alle doelen te halen, maar bij het museum blijft de fair practice hoog op de agenda staan.

Culturele diversiteit en inclusie

Sociale gelijkheid zit van oudsher verweven in het DNA van het museum. Tijdens de periode 2021-2024 zijn bovendien specifieke voorwaarden opgenomen in het beleid van het museum om inclusiviteit binnen de programmering, het publiek, het personeel en de partners te waarborgen en bewuster dan voorheen uit te dragen. Het museum heeft voor het bereiken van inclusieve doelgroepen gekozen voor een nauwe samenwerking met maatschappelijke partners die de kennis en expertise hebben zich tot de verschillende doelgroepen te verhouden. Het museum brengt eigen inhoudelijke expertise mee op het gebied van de Amsterdamse School. In samenwerking met de partners ontwikkelen we programmering die voor de doelgroep toegankelijk is. Ook de totstandkoming daarvan vindt gezamenlijk plaats; zo leren we van onze partners de doelgroepen te benaderen, te bereiken, in hun "omgangstaal" te spreken en met hen samen (partners en publiek) een optimaal resultaat te bereiken.

1.10 (Inter)nationale samenwerkingen

In 2022 is in samenwerking met het Bürgerhaus in het Duitse Dahlewitz een reizende tentoonstelling in Duitsland gerealiseerd. Daarnaast zijn voorbereidingen gestart voor de door corona uitgestelde tentoonstellingen in samenwerking met het Gunma Prefectural Museum in Takasaki, Japan, en Het Międzynarodowe Centrum Kultury (International Cultural Centre) in Kraków, Polen.

Vanaf begin 2022 wordt in het kader van de tentoonstelling Indonesië en de Amsterdamse School samengewerkt met partners als Heritage hands-on, Pusat Dokumentasi Arsitektur en Yayasan Museum Arsitektur Indonesia.

Binnen Amsterdam werkt het museum structureel samen met de volgende partners:

- Ambachtenvereniging de Pijp-> gezamenlijke lezingen en rondleidingen door de buurt
- Obrecht Synagoge in Amsterdam-Zuid -> rondleidingen in en om de sjoel
- De Jeruzalemkerk in Amsterdam-West -> rondleidingen in en om de kerk
- DOCK -> naschoolse activiteiten

Inclusieve samenwerkingspartners:

In 2021 won Museum Het Schip de RAAK stimuleringsprijs en vanaf die tijd hebben we contact met diverse organisaties die werken met mensen met een visuele beperkingen (Oogvereniging, Bartimeus, Kubes). Met deze partners hebben we in 2022 programmering voor blinden en slechtzienden kunnen ontwikkelen en uitvoeren. Daarnaast werden contacten gelegd met Cordaan, West Verbindt, Buurthulp West, Stichting Mantelzorg, Dementie West en de OBA's. Met deze partners is in 2022 een activiteitenprogramma voor specifieke doelgroepen opgezet en uitgevoerd. Alle samenwerkingen worden duurzaam opgezet zodat het leidt tot een continue samenwerking met maatschappelijke organisaties en een continue aanwas van bezoekers uit alle lagen van de samenleving.

Sinds 2022 heeft Museum Het Schip [een profiel bij de MAEX](#), de maatschappelijke AEX-index. Dit is een online platform waarop maatschappelijk initiatieven in Nederland zichzelf kunnen presenteren en een meetinstrument om te zien waar je als instituut staat op de ladder van duurzaamheid.

1.11 Financiën

Het lijkt al heel lang geleden, maar begin 2022 was het museum tijdelijk gesloten (van 1 januari 2022 t/m 25 januari 2022) als gevolg van de coronamaatregelen. Het museum miste dientengevolge ook in 2022 bijna een maand opbrengsten. Museum Het Schip heeft gebruik mogen maken van een extra steunmaatregel verstrekt door het Mondriaanfonds ter waarde van € 60.000.

Het resultaat van Museum Het Schip vertoont in 2022 een bijzonder beeld: een erfenis van € 850.176 creëerde een positief resultaat van € 795.777. Een deel van deze erfenis wordt geïnvesteerd in de continuering van de organisatie en daarmee in het kunnen uitvoeren van het plan 2021-2024 zoals neergelegd bij de subsidiegevers.

Opbrengsten

De opbrengsten werden in 2022 in mindere mate opgebracht door de publieksinkomsten en gecompenseerd door extra inkomsten middels subsidies verkregen uit het Mondriaanfonds voor de compensatie van gemiste inkomsten als gevolg van de coronapandemie en voor twee medewerkers collectie. Verder ontvingen we projectsubsidies die zich richtten op de activiteitenprogrammering. Bovendien was er in 2022 sprake van bijzondere baten ad € 850.176 als gevolg van een nalatenschap. Het totaal van de opbrengsten kwam daarmee uit op € 2.289.718; een stijging ten opzichte van de opbrengsten in 2021 van € 1.276.767.

Lasten

De totale beheerlasten zijn € 91.664 hoger dan de begrote beheerlasten. De beheerslasten personeel zijn € 12.243 lager dan begroot, vanwege de pensionering in 2022 van de twee zittende directeur-bestuurders. De beheerslasten materieel zijn € 103.907 hoger dan begroot. De meerkosten werden veroorzaakt door een toename van de huisvestingslasten als gevolg van de hogere energiekosten, een toename van de verzekeringskosten op de twee museumlocaties, extra accountantskosten, hogere bankkosten en de kosten voor de werving en selectie van de nieuwe directeur-bestuurder.

De activiteitenlasten zijn € 223.881 hoger dan begroot; zowel de post activiteitenlasten personeel als de post activiteitenlasten materieel is hoger dan verwacht, respectievelijk € 130.988 en € 92.893 hoger. De reden daarvoor is dat in 2022 meer publiek is ontvangen dan beoogd, waardoor meer personeel ingezet moest worden. De hogere kosten voor de activiteiten betreffen extra investeringen op het gebied van marketing, waaronder de lancering van de website worldgardencities.com.

Gerealiseerde % eigen inkomsten

Het gerealiseerde percentage eigen inkomsten lag in Museum Het Schip altijd hoog en dit jaar is het percentage extreem hoog vanwege de erfenis. We zijn zeer dankbaar voor de ruime steun van het Mondriaanfonds dat ons in de gelegenheid heeft gesteld het jaar goed door te komen. Het percentage eigen inkomsten in 2022 is 80% tegenover een percentage eigen inkomsten in 2021 van 50%.

Meerjarenonderhoudsplan (MJOP)

Museum Het Schip is huurder van de locaties. De verantwoordelijkheid voor het onderhoud van het casco ligt bij de eigenaren, woningcorporatie Eigen Haard voor Het Schip en woningcorporatie De Alliantie voor De Dageraad. Het museum is verantwoordelijk voor het onderhoud van de installaties. Alleen bij De Dageraad valt het onderhoud van de centrale verwarming onder de aan De Alliantie betaalde servicekosten.

Voor het museum werd in 2016 een MJOP opgesteld. Jaarlijks wordt het bedrag dat bepaald is op basis van de te verwachten kosten over een reeks van jaren verminderd met het uitgevoerde onderhoud in dat jaar, gedoteerd aan de voorziening.

Het MJOP werd opgesteld voor onderhoud en vervanging van de installaties die in de Oostzaanstraat 45 werden gerealiseerd ten tijde van de verbouwing. Onderhoud van schilderwerk, hang- en sluitwerk van het museum en onderhoud van de overige locaties werd hierin niet meegenomen.

Vanaf het begin van de ingebruikname van het museum in het schoolpand aan de Oostzaanstraat zijn er problemen met de geavanceerde klimaatbeheersingsinstallatie. In 2020 heeft het museum een adviseur in de arm genomen om de problemen inzichtelijk te maken en te werken naar een oplossing. In 2022 werd duidelijk dat het systeem nét aan de klimaatbeheersingsdoelen kan halen, waarbij onderdelen van de apparatuur zodanig worden belast dat het grote slijtage tot gevolg heeft en zodoende onderdelen veel eerder aan vervanging toe zijn dan verwacht. Om tot een oplossing van de problemen te komen en een zo optimaal mogelijk museaal resultaat te kunnen garanderen, staat Museum Het Schip voor ingrijpende aanpassingen in het systeem en daarmee gepaard gaande hoge kosten. De scenario's met betrekking tot de oplossing worden doorgerekend in 2023 en 2024 waarbij in kaart wordt gebracht welke risico's voor de collectie en het gebouw de vervanging van (onderdelen van) de installatie inhoudt, welke financiële middelen en mogelijke subsidies er nodig zijn om het plan

te kunnen realiseren en of dat direct tot een verduurzaming kan leiden in de toekomst.

Met het AFK werd afgesproken dat, zodra de oplossing in zicht is, een nieuwe versie van het MJOP wordt gepresenteerd. Deze versie wordt naar verwachting pas in 2023 – 2024 gerealiseerd en wordt meegenomen in de nieuwe kunstenplan aanvraag voor 2025-2028.

Resultaat 2022

Het financiële resultaat komt uit op € 795.777.

Het museum is blij met dit grote positieve resultaat, dat voor een groot deel te danken is aan de ontvangen erfenis van € 850.176 en de extra corona steun van het Mondriaan Fonds.

De directeur-bestuurders en de Raad van Toezicht hebben zich in 2022 gebogen over een verantwoorde aanwending van de erfenis in de komende jaren. Zo wordt de erfenis ingezet in de continuïteitsreserve als buffer voor slechte tijden (bijvoorbeeld een nieuwe pandemie) en blijft een deel als reservering staan voor de te verwachten tekorten in de lopende periode en nabije toekomst die nog niet uit de exploitatie gedekt kunnen worden vanwege minder inkomsten uit eigen middelen (post corona verschijnsel), hogere loonkosten voor personeel, hogere kosten voor huisvesting (energie) en de gevolgen van de inflatie.

Weerstandsvermogen en reserves

De coronaperiode heeft ons en velen met ons, geleerd wat het belang is van een gezonde financiële basis. Er is berekend wat er nodig is om doorlopende kosten van het museum (huur en personeel) minimaal 18 maanden door te kunnen blijven betalen, ook als de inkomsten stagneren door externe factoren als een pandemie. Het benodigde vermogen daarvoor is vastgesteld op € 550.000. Om gezond te blijven streven RvT en RvB ernaar dit bedrag vanuit de erfenis te reserveren en te handhaven om calamiteiten in de toekomst te kunnen pareren en oplossen. Dit vermogen zal op de balans worden opgenomen als continuïteitsreserve. Het overige deel van de erfenis wordt ingezet om de continuïteit van de lopende bedrijfsvoering te waarborgen. Een bedrag van € 250.000 wordt geormerkt voor de continuïteit van de bedrijfsvoering (reserve continuïteit bedrijfsvoering) en een bedrag van € 50.000 wordt ingezet om te kunnen investeren in verbetering van collectie en publieksbegeleiding voor de vaste tentoonstellingen (reserve collectie).

Het museum heeft in 2022 ± € 50.000 geïnvesteerd in:

- investeringen in het tonen van de collectie in de vaste expositie
- mankracht voor de continuering van de registratie en risicoanalyse van de collectie
- het verder opzetten van het kenniscentrum
- kosten voor het uitbouwen van de marketing en PR

Ook in 2023 en 2024 wil het museum een deel van de erfenis uit de laatste twee reserves aanwenden om te kunnen investeren in het eigen bedrijf, waaronder de te verwachten hoge kosten voor de aanpassingen van de klimaatinstallatie.

1.12 Belangrijke gebeurtenissen

De gevolgen van corona

In het eerste kwartaal van 2022 speelde corona nog steeds een grote rol. In januari was het museum gedwongen gesloten en na de heropening op 26 januari 2022 kwam het bezoek slechts langzaam op gang. De angst voor openbare ruimten was na 2 jaar pandemie diepgeworteld. Pas na de zomer kwam de loop er weer in en namen de bezoekersaantallen toe. De verwachting is dat pas in 2024 de bezoekersaantallen weer op het oude peil zijn. Door de ruime overheidssteun en steun van particuliere fondsen, giften en donaties is het museum erin geslaagd de coronaperiode goed door te komen.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Externe en interne factoren die invloed kunnen hebben op de continuïteit van de bedrijfsvoering zijn zorgvuldig in kaart gebracht en worden successievelijk aangepakt.

exploitatie van het museum en dat zal in 2023 en 2024 zeker nog consequenties hebben. Interne factoren - de vervanging van de directie en het dossier klimaatbeheersing – zijn spannende gebeurtenissen die eveneens grote invloed hebben op de bedrijfsvoering.

Per 1 januari 2023 is Ellen Wilbrink aangesteld als directeur-bestuurder. De directie, bestaande uit Alice Roegholt en Josee Roël, heeft in de afgelopen jaren de pensioengerechtigde leeftijd bereikt. Tussen 1 januari en 1 juli 2023 is een zorgvuldige overgangperiode afgesproken.

Zakelijk directeur Josee Roël heeft in de maand januari haar taken overgedragen en is per 1 februari 2023 uit dienst getreden. Gerard Anderiesen (voorzitter Raad van Toezicht): “Josee Roël heeft als directeur bij het Museum de afgelopen vijf jaar een belangrijke bijdrage geleverd om het museum in financieel en organisatorisch opzicht te versterken. We zijn haar daar zeer erkentelijk voor.”

De directieverantwoordelijkheid van Alice Roegholt wordt per 1 juli 2023 overgedragen. Gerard Anderiesen: “Alice Roegholt heeft, samen met Ton Heydra, een zeer belangrijke rol gespeeld in de totstandkoming van het museum en de verdere uitbouw”. Het museum blijft gebruik maken van hun inhoudelijke kennis en inspiratie om in de komende jaren de positie van het museum verder uit te bouwen. In de periode tot 1 juli 2023 wordt deze samenwerking verder uitgewerkt. De Raad van Toezicht is zeer tevreden met de komst van Ellen Wilbrink en de afspraken met Alice en Josee. Daardoor is de continuïteit van het museum gewaarborgd en kan het verder uitgroeien tot de plek waar iedereen kennis kan nemen van de bijzondere geschiedenis van de Amsterdamse School en de volkshuisvesting.

1.13 *Blik op de toekomst*

Door het vertrouwen in het museum van de externe partijen, de nooit aflatende ambitie van de medewerkers, de mentale en financiële hulp van velen en de gelden die het museum uit de erfenis heeft verkregen, kan, durft en wil het museum plannen maken voor de langere termijn.

Amsterdam, 20 juni 2023

Het Bestuur

Alice Roegholt

Ellen Wilbrink

Bijlage 1 Kerndegegevens

Stichting Amsterdamse School Museum Het Schip
Handelsnaam: Amsterdamse School Museum Het Schip en Amsterdamse School Museum De Dageraad. Beide musea zijn geregistreerd en lid van de Nederlandse Museumvereniging en Amsterdam Partners.

Kamer van Koophandel 41217024

ANBI-status RSIN / fiscaal nummer 8059.32.896.

Museum Het Schip IBAN: NL 81 INGB 0004 2491 02

Giften en donaties: Museum Het Schip IBAN: NL 17 INGB 0005 0833 87

Bestuur vanaf 1-4-2020:

Alice Roegholt algemeen directeur (ingeleend voor 1 fte); per 12 juli 2021 heeft Alice de gepensioneerde leeftijd bereikt;

Josee Roël zakelijk directeur vanaf 1 april 2018 (in dienst in 2022 voor 0,78 fte); per 12 september 2021 heeft Josee de gepensioneerde leeftijd bereikt;

Het inleenbedrag voor Alice Roegholt in 2022 was € 0,00

De werkgeverslasten van Josee Roël bedroegen in 2022 € 55.071.

Raad van Toezicht vanaf 01 april 2020

- Gerard Anderiesen; voorzitter vanaf 1 april 2020; gepensioneerd; nevenfuncties: bestuurslidmaatschap VVE Corelli
- Ab Vos; lid RvT vanaf 1 april 2020 t/m 03 november 2022; gepensioneerd, geen nevenfuncties
- Iljan van Hardevelt; lid RvT vanaf 1 april 2020; Partner Twynstra Gudde; nevenfuncties: Bestuurslid Vereniging Bedrijfscollectie Nederland; Voorzitter Kunstcommissie Twynstra Gudde
- Michael Daane Bolier; lid vanaf 1 april 2020; Architect; geen nevenfuncties
- Stephan Steinmetz; lid vanaf 8 september 2022; gepensioneerd; geen nevenfuncties
- Laura van Hasselt; lid van de RvT vanaf 8 september 2022; Docent en Onderzoeker Publieksgeschiedenis bij de UvA; nevenfuncties: Skript; Lid Redactieraad, Amsterdam Museum; Lid Externe Programmaredactie

Evaluatie RvT

Op 12 april 2023 heeft de Raad van Toezicht haar functioneren geëvalueerd. In 2022 zijn twee leden afgetreden: per 1 januari 2022 Vera Carasso omdat ze een functie had aanvaard die niet kon worden verenigd met het lidmaatschap van de Raad van Toezicht en halverwege het jaar is Ab Vos volgens het rooster afgetreden. Ab is vanaf de oprichting nauw betrokken geweest bij het museum en heeft heel veel voor het museum betekend. Ze zijn op 1 juli 2022 opgevolgd door Stephan Steinmetz en Laura van Hasselt. We menen dat in de Raad van Toezicht de verschillende deskundigheden weer in voldoende mate zijn vertegenwoordigd om effectief toezicht te kunnen houden en tegelijkertijd een klankbord te zijn voor de directie en de organisatie.

Voor de nieuwe raad was de werving van de nieuwe directeur-bestuurder een belangrijk punt van aandacht. De raad in de oude samenstelling heeft de afspraken gemaakt met Josee Roël en Alice Roegholt over hun aftreden als directeur-bestuurder. De raad in de nieuwe samenstelling heeft de werving voor de nieuwe directeur-bestuurder gedaan. Zij heeft er veel vertrouwen in dat Ellen Wilbrink ervoor kan zorgen dat het museum zich verder ontwikkelt tot hét museum van de Amsterdamse School. Het museum blijft voor grote uitdagingen staan: het terugwinnen van de bezoekers na de pandemie; de verdere professionalisering van de organisatie; de werving van voldoende fondsen voor zowel de vaste exploitatie als nieuwe tentoonstellingen en zorgen voor voldoende nieuwe, creatieve impulsen na het terug treden van het oude bestuur.

Rooster van aftreden RvT:

Gerard Anderiesen 2024; niet herbenoembaar
Iljan van Hardevelt 2024; herbenoembaar
Michael Daane Bollier 2024; herbenoembaar
Stephan Steinmetz 2026; herbenoembaar
Laura van Hasselt 2026; herbenoembaar

Adviesraad Museum Amsterdamse School (AMAS)

De Adviesraad Museum Amsterdamse School, kortweg AMAS, komt voort uit de Initiatiefgroep Museum Amsterdamse School (IMAS), die heeft bijgedragen aan een volwaardig gebouw in het gebouwencomplex Het Schip in de Spaarndammerbuurt waar vanaf 2016 het museum in is gevestigd. De taken van de leden van de AMAS zijn advisering van de directeur-bestuurder op het gebied van beleidsplan, programmering, organisatorische en financiële zaken en bijdragen aan een goede relatie tussen de organisaties die zij vertegenwoordigen en het museum. Tevens nemen zij op afspraak deel aan de voorbereiding van activiteiten van het museum, bv voorbereiding van symposia, aanmelding van Het Schip als werelderfgoed bij de UNESCO, bijdrage aan International Social Housing Festival en World Garden Cities.

Medewerkers 2022

Bram Koning	facilitair (0,56 fte)
Floris Weekhout	junior conservator / project assistent De Tuinstadgedachte (0,89 fte)
Margriet Roelandse	coördinator educatie (0,89 fte)
Marjanne Blonk	planning evenementen en activiteiten, rooster, gids in dienst vanaf 1 september 2022 (0,67 fte)
Mattie van den Bosch	planning evenementen en activiteiten, rooster, gids (0,89 fte)
Marcel Westhoff	webredacteur World Garden Cities (0,22 fte) vanaf 1-6-2022
Max Schulze	medewerker marketing en pr (0,78 fte) vanaf 1-5-2022
Michael Katzberg	collectie (0,67 fte)
Ria van Hameren	planning evenementen en activiteiten, rooster (0,89 fte)
Rob Reijers	financieel medewerker (0,78 fte)

Per 31 december 2022 waren er elf personen in dienst (inclusief directeur-bestuurder Josee Roël); in totaal 8,1 t.o.v. 7,5 fte in 2022 en 6,94 in 2021.

Gidsen en vrijwilligers

Voor het museum hebben in 2022 ruim 50 publieksmedewerkers en 10 gespecialiseerde vrijwilligers op het gebied van educatie, archivering, collectie en marketing & pr gewerkt ($\pm 2,1$ fte) en ongeveer 25 gidsen ($\pm 1,1$ fte).

Redactie Platform Wendingen

Marcel Westhof, eindredacteur

Museum Het Schip
Oostzaanstraat 45
1013 WG Amsterdam
www.hetschip.nl
info@hetschip.nl
020-6868 595

Openingstijden
Dinsdag t/m zondag
Van 11.00 -17.00 uur
Of op afspraak

Museum De Dageraad
Burgemeester Tellegenstraat 128
1073 KG Amsterdam
www.dedageraad.nl
info@hetschip.nl
020-6868 595

Openingstijden
Donderdag t/m zondag
Van 13.00 -17.00 uur
Of op afspraak

Platform Wendingen
Oostzaanstraat 45
1013 WG Amsterdam
www.amsterdamse-school.nl
redactie@wendingen.nl

Bijlage 2 Marketing, communicatie & PR

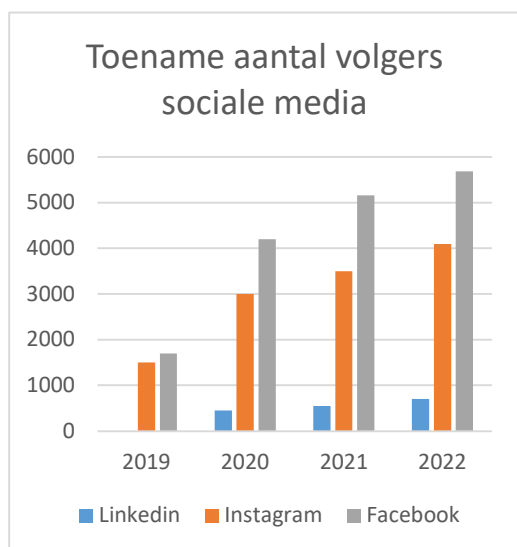
Met de komst van een vaste medewerker Marketing, Communicatie & PR in mei heeft Amsterdamse School Museum Het Schip in 2022 nieuwe stappen kunnen zetten op het gebied van onder meer het vergroten van de naamsbekendheid en het aantrekken van nieuwe doelgroepen. Er werd ingezet op het versterken van de merkidentiteit, het vergroten van het (digitale) bereik en het doelgericht inzetten van de kanalen van de Amsterdamse School Musea. Daarbij werd samengewerkt met de vaste online partners Amrâth Hotel (Scheepvaarthuis), INTK, I Amsterdam, de Museumvereniging en de Gemeente Amsterdam. Voor publiciteit omtrent tijdelijke tentoonstellingen werd The Publicity Company opnieuw ingeschakeld wegens het succes op landelijk, regionaal en lokaal niveau in de voorgaande jaren.

Bezoekersenquêtes

Om de marketing, communicatie en PR gericht in te kunnen zetten en het bereik van zowel online als (minder makkelijk meetbare) offline uitingen in kaart te brengen, is in de tweede helft van 2022 een bezoekersenquête opgetuigd. De enquête wordt per mail naar iedereen verzonden die een entreeticket voor het museum heeft gekocht en is daarnaast op locatie in te vullen door middel van QR-codes en (voor de minder digitaal behendige bezoeker) fysieke vragenlijsten. Naast demografische gegevens (leeftijd, woonplaats, opleiding en type woning) en inhoudelijke vragen over de tijdelijke tentoonstellingen is middels deze enquête onderzoek gedaan naar hoe de bezoekers bij Museum Het Schip en/of de tijdelijke tentoonstelling terecht zijn gekomen. Door deze gegevens aan elkaar te koppelen heeft het museum interessante inzichten verkregen met betrekking tot het gedrag van de diverse doelgroepen en via welke kanalen deze het beste te bereiken zijn.

Sociale media

De afgelopen jaren is een goede basis gelegd voor de sociale mediakanalen van Museum Het Schip. Op Facebook, Instagram en LinkedIn heeft zich een trouwe achterban rondom het museum verzameld. In 2022 is de socialmediastrategie aangescherpt en is ingezet op relevantie en conversie: content moet actueel zijn en altijd verwijzen naar een relevante (conversie)pagina, zoals het activiteitenoverzicht, de ticketpagina of het nieuwsbriefformulier. Ter behoud van de goede band en interactie met de trouwe volgers is gekozen voor een persoonlijke en laagdrempelige benadering.

Om het bereik op sociale media te vergroten is de postfrequentie opgeschroefd, met als streven drie keer per week content op Facebook en twee keer per week content op Instagram te plaatsen.

Vanuit de wens om een breder publiek te bereiken is meer ingezet op het gebruik van Instagram in de vorm van posts, stories en reels. Om ook zakelijke relaties verder aan het museum te binden werd tevens actiever ingezet op het gebruik van LinkedIn. Daarnaast werd in 2022 voor het eerst doorlopend geadverteerd op sociale media (waarover later meer). Al deze factoren hebben gezorgd voor een groei in het aantal volgers van respectievelijk 10.3% (Facebook) en 17.0% (Instagram). De wens is om LinkedIn in 2023 verder uit te bouwen.

Social advertising

In 2022 werd voor het eerst doorlopend en strategisch gebruik gemaakt van advertenties op sociale media. Er werd een corporate advertentie ingesteld om de naamsbekendheid van Museum Het Schip en te vergroten. Deze heeft respectievelijk een bereik van 51.456 en 1.543 kliks opgeleverd in vier maanden. Ook werd doorlopend geadverteerd voor de tentoonstelling *Indonesië en de Amsterdamse School* (79.073 bereik en 2.049 kliks in iets minder dan twee maanden), voor de activiteiten van het *Ziezozomerfestival* (48.254 bereik) en de herfst- (9.635 bereik) en kerstvakantie (15.817 bereik).

Bij het instellen van deze advertenties werd gebruik gemaakt van specifieke targeting aan de hand van onderzoeksgegevens van het Centraal Bureau voor Statistiek (CBS) en uit de bezoekersenquêtes verkregen inzichten. Zo wordt de advertentie voor de tentoonstelling *Indonesië en de Amsterdamse School* het meest getoond in gebieden met een grote Indonesische of Indische gemeenschap (denk aan Den Haag, Leiden, Rotterdam, Assen, Apeldoorn, Arnhem en Utrecht), aan mensen die naar Indonesië zijn gereisd (of er hebben gewoond), aan mensen die geïnteresseerd zijn in de Indonesische cultuur én aan mensen die geïnteresseerd zijn in architectuur, ambacht en volkshuisvesting.

E-mailmarketing & customer journey

De nieuwsbrief van Museum Het Schip heeft een update gekregen. Deze is visueel aantrekkelijker gemaakt, het klikbare oppervlak is vergroot en onder ieder item hangt een heldere call-to-action in de vorm van een button. Ook is er gekozen voor terugkerende rubrieken die het DNA van het museum weerspiegelen. Zo zijn er vaste items over de tentoonstellingen en activiteiten en keren Museum De Dageraad, Amsterdamse School Platform Wendingen en het nieuwe World Garden Cities in iedere nieuwsbrief terug.

In 2022 is ook een start gemaakt met het opzetten van een *automated customer journey* in de vorm van een welkomstmail voor nieuwe inschrijvers. In deze mail wordt kort verteld waar het museum voor staat en welke locaties er zijn en wordt daarnaast verwezen naar actuele activiteiten en tentoonstellingen en de manieren om het museum te steunen. Deze mail heeft een *Open Rate* van 70.3%, wat erg hoog is (het gemiddelde ligt tussen de 30 en 50%), en een *Click Rate* van 18.1% (gemiddeld 8,65%). 42.7% hiervan klikt door naar Tentoonstellingen, 24.9% naar Activiteiten, 3.8% naar Steun het museum en 22.9% naar Locaties.

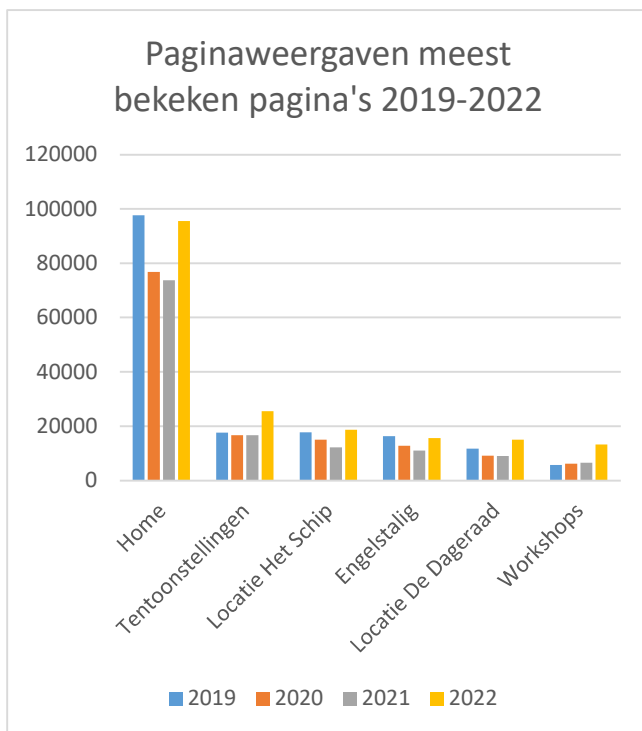
Om het aantal inschrijvingen voor de nieuwsbrief te kunnen verhogen, is het aantal plekken waarop wordt verwezen naar het inschrijfformulier uitgebreid. Zo is er een inschrijfoptie toegevoegd aan het boekingsproces voor entree en activiteiten en wordt de nieuwsbrief als item opgenomen op alle belangrijke landingspagina's.

Het aantal abonnees is in 2022 gestegen van 3.896 naar 4.215 (8.18%). 247 van de 319 inschrijvingen (77%) kwamen voort uit de inschrijfoptie in de ticketomgeving. De nieuwsbrieven die dit jaar door Museum Het Schip werden verzonden hadden een gemiddelde *Open Rate* van 58.28% en een *Click Rate* van 14.88%.

Website

Om de website van Museum Het Schip toegankelijker te maken en de conversiedrempel te verlagen, is gekeken naar de (online) *customer journey* en een opzet voor een nieuwe menustructuur gemaakt. Het aantal benodigde stappen voor het boeken van een ticket is verminderd, er zijn landingspagina's gemaakt voor activiteiten en er is gebruik gemaakt van zogeheten 'backlinks' om het gebruik van de website te stroomlijnen en het aantal bounces en uitstappen te verminderen.

Het aantal bezoeken op de 6 meest bezochte pagina's van de website van Museum Het Schip is toegenomen en was in 2022 vrijwel terug op het niveau van voor corona. Uit de statistieken van hetschip.nl is gebleken dat de pagina's met praktische informatie, locatiegegevens en wat er te zien is het meest worden gezocht, maar niet altijd gevonden. Door de websitestructuur te optimaliseren en in alle uitingen (op social media, in e-mailmarketing en op papier) gebruik te maken van een heldere call-to-action, hebben meer bezoekers deze pagina's direct kunnen bereiken. Een kleine afname is zichtbaar bij de homepage, wat verklaard kan worden door het feit dat bezoekers direct naar hun bestemming geleid worden en relatief minder vaak via de homepage instappen.

Merkidentiteit

Om de merkidentiteit van Museum Het Schip te versterken en de herkenbaarheid te vergroten is de huisstijl strakgetrokken en het beleid hiervoor aangescherpt. Zo zijn de huisstijlkleuren en lettertypen strenger gehandhaafd en komen in elke uiting dezelfde decoratieve elementen terug. Dit is gebeurd in uitingen naar buiten toe (social media, advertenties en drukwerk), maar ook in het museum (bordjes, posters en menukaarten). De eerder genoemde corporate campagnes op social media zijn erop gericht potentiële bezoekers op een laagdrempelige manier kennis te laten maken met Museum Het Schip en te laten zien waar het voor staat. Door in te zetten op herkenbaarheid en consistentie in de uitingen wil het museum meer opvallen en een grotere bekendheid naamsbekendheid genereren. Dit proces wordt in 2023 voortgezet en uitgebreid.

Offlinecampagnes

De eerder genoemde bezoekersenquête heeft geholpen in kaart te brengen welke papieren media het beoogde effect hebben, en welke juist niet. De papieren media die geen resultaat opleveren worden (uit milieuoverwegingen) afgestoten en het hierdoor vrijgekomen budget wordt ingezet voor campagnes die wél effectief blijken, met name online. Om bezoekers die zich minder in het digitale domein begeven te blijven bereiken worden bewezen effectieve papieren middelen als postercampagnes door de stad, advertenties in Het Parool en Museumtijdschrift en beperkte hoeveelheden papieren flyers nog steeds ingezet.

Een andere belangrijke offline uiting was de deelname van Museum Het Schip aan de Tong Tong Fair, voorheen de Pasar Malam, één van de grootste internationale evenementen van Nederland met een focus op de Indonesische en Indische cultuur en gemeenschap – en alle liefhebbers hiervan. In september stond het museum 11 dagen met een stand in de tent op het Malieveld om de tentoonstelling over Indonesië en de Amsterdamse School te promoten. In deze 11 dagen heeft de beurs 70.000 bezoekers getrokken. 1 op de 7 bezoekers heeft een flyer van de tentoonstelling meegenomen.

Ook de Museumnacht op 5 november was een zeer geschikte marketingtool om de nieuwe tentoonstelling *Indonesië en de Amsterdamse School* mee onder de aandacht te brengen. Deze editie diende voor Museum Het Schip als teaser voor de nieuwe tentoonstelling en een manier om een jonger publiek aan te trekken. Met in totaal 500 bezoekers was het een succesvolle editie.

Museum Het Schip in de media

Mede dankzij de voortzetting van de succesvolle samenwerking met The Publicity Company verscheen Museum Het Schip afgelopen jaar weer volop in de media. Zo verschenen er artikelen over de tentoonstelling *Fré Cohen: vorm en idealen van de Amsterdamse School* in onder meer NRC, De Telegraaf, Museumtijdschrift en Plus Magazine en op Knooppunt TV en Ratatouille TV. Aan Het Schip zelf werd aandacht besteed in onder meer *Hier zijn de Van Rossems*, tijdschrift Herenhuis, op AT5 en bij BinnensteBuiten TV en Dit is Holland. Aandacht voor de *tentoonstelling Indonesië en de Amsterdamse School* bestond onder meer in de vorm van een aflevering van Koffietijd, artikelen in Harper's Bazaar, Indies Tijdschrift, Moesson, Haarlems Weekblad en Elegance.

Platform Wendingen

In 2022 is Amsterdamse School Platform Wendingen, hét kennisplatform over de Amsterdamse School, nog meer onderdeel geworden van het DNA van Museum Het Schip. Het keert als vaste rubriek terug in nieuwsbrieven en op sociale media en heeft een succesvol instagramaccount met een trouwe en groeiende achterban van 2.936 volgers.

World Garden Cities

In aanloop naar het congres en de tentoonstelling over de tuinstadgedachte in 2024 is in 2022 de nieuwe website World Garden Cities opgeleverd. Sinds de oprichting hebben 58 tuinsteden en 42 organisaties (overheidsinstanties, volkshuisvesters, erfgoedverenigingen, musea, woningcorporaties en meer) zich bij het platform aangesloten. In 2023 en 2024 wordt het platform nog verder

uitgebouwd om de internationale relaties van Museum Het Schip te versterken en uit te bouwen en de tuinstadgedachte wereldwijd op de kaart te zetten.

Bijlage 3 Activiteiten en excursies

Bij de activiteiten en excursies maken we onderscheid tussen de activiteiten die we hebben geproduceerd en de activiteiten die zijn gepresenteerd. Alle bezoekers aan activiteiten zijn opgenomen bij de presenterende activiteiten.

In 2022 hebben we vijf nieuwe producties neergezet, waarvan drie tentoonstellingen (Indonesië en de Amsterdamse School; De Telg; Bruno Taut en de Amsterdamse School in Dahlewitz, Duitsland, reizende tentoonstelling) en twee nieuw ontwikkelde activiteiten (lezing Indonesië en de Amsterdamse School en een workshop Wayang poppen maken).

Bijgaand een overzicht van de georganiseerde activiteiten met de bezoekersaantallen:

Activiteit	Aantal activiteiten	Aantal bezoekers aan activiteiten
Bustocht	5	44
Concert	1	31
Fietstocht	4	50
Film	2	114
Lezing	37	715
Rondleidingen	95	1639
Wandelingen o.l.v. een gids	80	997
Workshop	67	1515
Boottocht	2	94
Theatervoorstelling	2	49
Totalen	295	5248